

12.7.2010

KÖZLEMÉNY A KÉPVISELŐK RÉSZÉRE

Tárgy: José Carlos Faria Feijoeiro portugál állampolgárnak a „Comissão de Ambiente e Defesa da Ribeira dos Milagres” nevében benyújtott, 2 500 aláírást tartalmazó, 0150/2004. sz. petíciója a sertésvágóhidak által okozott folyószennyezésről

1. A petíció összefoglalása

A petíció benyújtója kifejti, hogy a portugáliai Milagres folyóval szomszédos körzetben a '70-es évek óta virágzó ágazat a sertéstenyésztés. Az állati eredetű hulladékokat és ürülékeket közvetlenül a folyóba öntik. Semmilyen víztisztító létesítmény nem üzemel. A part menti lakosok bűzre panaszkodnak. A folyó atlanti-óceáni torkolatvidékén néha oly mértékű a szennyezés, hogy lehetetlen a tenger megközelítése. A hatóságok sem a múltban, sem jelenleg nem avatkoznak be, ami többek között azzal magyarázható, hogy a sertéságazat jelenleg válságban van, a vágóhidak pedig bevételi forrást és munkahelyeket teremtenek a régióban. A szennyezés viszont olyan súlyos méretet öltött, hogy a petíciót benyújtók úgy vélik, itt az ideje, hogy az Európai Unió beavatkozzon.

2. Elfogadhatóság

Elfogadhatónak nyilvánítva: 2004. július 9. Tájékoztatás kérése a Bizottságtól (az eljárási szabályzat 202. cikkének (6) bekezdése szerint) megtörtént.

3. A Bizottságtól kapott válasz: 2004. december 7.

A petíció benyújtója azt állítja, hogy a Leiria közigazgatási területen fekvő Milagres település sertéstenyésztési létesítményeiből származó szennyvizeket közvetlenül a terület egyik

vízfolyásába, a „Ribeira dos Milagres” nevű patakba öntik – minden előzetes kezelés nélkül, ami nem csupán az említett patak vizének, hanem a Vieira de Leiria strand fürdővizeinek szennyezését is maga után vonja.

A „Ribeira de Milagres” a Lis és a Seiça folyók vízgyűjtő medencéihez tartozik.

A portugál hatóságok 1997-ben a fent nevezett folyók vízgyűjtő medencéinek megtisztítása első szakaszára a Kohéziós Alapból származó támogatás elnyerésére nyújtottak be pályázatot. E pályázat eredményeként 1999. december 15-én határozat született 11 millió eurós összeg Kohéziós Alap címén való odaitéléséről.

A projekt második – 2005. június 30-ára befejezendő – szakasza a 2000. december 29-i határozat alapján szintén a Kohéziós Alapból származó 33 millió euró mértékű társfinanszírozással valósul meg.

A Lis és Seiça folyók vízgyűjtő medencéinek integrált tisztítási projektjének Kohéziós Alapból történő támogatási pályázata során a Bizottság előírta, hogy a sertésenyésztő létesítmények szennyvizeiből származó ipari szennyező forrásokat a kompatibilissé tételük érdekében előkezelésnek kell alávetni, még mielőtt azokat a Kohéziós Alapból társfinanszírozandó települési szennyvíztisztító telepekre juttatnák. Úgy tűnik, hogy az előkezelő telepek, amelyek kivitelezésének felelőssége a Leiria régió sertésenyésztőinek szövetségére hárult, a mai napig nem működnek.

A Bizottság tájékoztatja a Petíciós Bizottságot arról, hogy a petícióban felvázolt helyzet tisztázása egyrészt a települési szennyvíz kezeléséről szóló, 1991. május 21-i 91/271/EGK tanácsi irányelv¹ és a fürdővizek minőségéről szóló, 1975. december 8-i 76/160/EGK irányelv² rendelkezéseiből fakadó kötelezettségek, másrészt pedig a közösségi finanszírozási projekt keretében történt vállalások fényében a portugál hatóságok bevonásával jelenleg folyik.

4. A Bizottságtól 2005. október 20-án kapott kiegészítő válasz

A Bizottság felhívta a portugál hatóságok figyelmét a helyzetre az ügyben alkalmazandó közösségi rendelkezések fényében, különösen a települési szennyvíz kezeléséről szóló, 1991. május 21-i 91/271/EGK irányelv³, a Közösség vízi környezetébe bocsátott egyes veszélyes anyagok által okozott szennyezésről szóló, 1976. május 4-i 76/464/EGK irányelv⁴ és a fürdővizek minőségéről szóló, 1975. december 8-i 76/160/EGK irányelv⁵ tekintetében.

Egy Lisszabonban tartott ülés során a portugál hatóságok számára kedvező alkalom nyílt arra, hogy a helyzetre vonatkozóan néhány előzetes tájékoztatást továbbítsanak a Bizottságnak.

¹ HL L 135., 1991.5.30., 40-52.o.

² HL L 31., 1976.2.5., 1-7.o.

³ HL L 135., 1991.5.30., 40-52.o.

⁴ HL L 129., 1976.5.18., 23-29.o.

⁵ HL L 31., 1976.2.5., 1-7.o.

Ami a sertésgazdaságokból származó szennyvizet illeti, a portugál hatóságok jelezték, hogy a terület szennyvizeinek integrált tisztítórendszere keretében tervezik három tisztító állomás megépítését, amelynek befejezése nem valósul meg 2006 vége előtt. Mindenesetre az említett hatóságok szerint egyrészt a szennyvíz vizekbe történő kibocsátását szabályozzák a közigazgatási hatóság által a rendszer kezelésével megbízott RECIDIS társaságnak adott engedélyben rögzített feltételek, másrészt a munkálatok befejezése előtt ideiglenes határozatot hoztak, amely szerint úgy hajtják végre a kivezetést, hogy ne a vizes közegbe kerüljön. Ezen kívül ugyanazon hatóságok szerint a gazdaságok működését felügyelik. Az e rendszert alkalmazó 370 egységből 220-at ellenőriztek 2004-ben, és csak 10%-uk esetében kezdeményeztek jogsértési eljárást a nemzeti jogszabályok be nem tartásáért.

Ami a Vieira de Leiria strand ügyét illeti, a portugál hatóságok pontosították, hogy vizsgálták a strand fürdővizeit, és 5 esetben jelezték a fekális coliform és összes coliform anyagokra vonatkozó határértékek be nem tartását.

A portugál hatóságok vállalták, hogy a Bizottsághoz benyújtandó írásos válaszban az említett tájékoztatást megerősítik és bővítik.

A Bizottság nem mulasztja el meghozni a tárgyban alkalmazandó közösségi rendelkezések betartását biztosító intézkedéseket.

5. A Bizottságtól 2007. november 29-én kapott válasz

Amint az Európai Parlamenttel korábban közölték, a Liz és a Seica folyók vízgyűjtő medencéinek integrált tisztítási projektje három tisztító állomás (Norte, Milagres és Batalha) megépítését irányozta elő a Leiria közigazgatási területen működő sertéstenyésztő telepek szennyvizének különleges kezelése céljából. Időközben a kérdéses szennyvizek kezelését egy külön erre a célra létrehozott társaság, a RECILIS vette át. A szennyvizek vízi környezetbe történő elvezetését egyrészt az állami hatóság által a RECILIS vállalkozásnak kiadott működési engedély, másrészt – az említett társaság szennyvízkezelési rendszeréhez csatlakozni nem kívánó tenyésztők esetében – a tenyésztők egyéni engedélyének feltételei szabályozzák. Az említett engedélyek feltételei szerint a létesítményekből elvezetett szennyvizet előzetesen szét kell szórni a talajba, elkerülve ezeknek a vízi környezetbe való bejutását. Ezen túlmenően a portugál hatóságok szerint a sertéstenyésztő telepek működését rendszeres ellenőrzéseknek vetik alá, amelyek keretében több jogsértési eljárást kezdeményeztek az engedélyekben foglalt feltételek be nem tartása miatt.

A portugál hatóságok által szolgáltatott legfrissebb tájékoztatás szerint a RECILIS rendszerhez csatlakozó tenyésztők jelenleg a régió összes tenyésztőjének 95%-át képviselik. Ami a tisztító telepek építését illeti, a helyzet a következőképpen foglalható össze: a Norte tisztító telep építési munkálatai várhatóan 2007 novemberében fejeződnek be; a Milagres tisztító telep befejezésére várhatóan 2009 első felében kerül sor; a Batalha tisztító telepet csak abban az esetben valósítják meg, ha az a rendszer szennyvízkezelő kapacitásának növelése érdekében szükségesnek bizonyul.

A portugál hatóságok közölték továbbá, hogy az érintett területet nem kívánják a „nitrátok”

irányelv¹ szerinti veszélyeztetett területnek nyilvánítani, mert a RECILIS számára kiadott működési engedély kötelezi a vállalkozást a bevált mezőgazdasági gyakorlatok alkalmazására, és jelenleg is folyamatban van egy, a szennyvízből kitermelt iszap mezőgazdasági hasznosítására irányuló program végrehajtása.

A Bizottság arra a következtetésre jutott, hogy a helyzet jelenleg – a szennyvízkezelési intézkedéssorozat, valamint a tisztító telepek építésére irányuló program végrehajtása révén – javuló tendenciát mutat. A Bizottság a jövőben is figyelemmel kíséri az említett intézkedések végrehajtását, nevezetesen a Kohéziós Alapból társfinanszírozott projektek ellenőrzése keretében. Ezek a projektek, amelyek a Leiria közigazgatási területen található Liz és Seiça folyók vízgyűjtő medencéit érintő globális tisztítási projekt részét képezik, a települések szennyvizének összegyűjtését és kezelését célozzák. A rendszer oly módon lett kialakítva, hogy a sertésgazdaságok szennyvizét csak megfelelő előkezelést követően fogadja be, amely kompatibilissé teszi e szennyvizeket a települések szennyvizével.

6. A Bizottságtól 2010. július 12-én kapott válasz

Korábbi közleményeivel összhangban és azokat kiegészítve a Bizottság pontosítani kívánja, hogy a Lis és Seiça folyókhoz tartozó vízgyűjtő medencék megtisztításának második fázisát érintő társfinanszírozás, amelyre 2000–2006 között került sor a Kohéziós Alap támogatásával, csak az Olhavas, Norte (korábban Carreira), Ponte das Mestras, Fátima, Chão de Mendiga, Juncal és Pedreiras alrendszereket tartalmazza, melyek egyebek mellett összesen 6 víztisztító telepet tartalmaznak. Ezek az infrastruktúrák 2008 júniusára pénzügyi és fizikai értelemben is elkészültek.

A Milagres víztisztító telep tehát nem a korábban említett időszak alatt épült meg, függetlenül attól, hogy ez uniós támogatással vagy kizárólag nemzeti forrásokra támaszkodva történt-e.

A tagország által szolgáltatott információk szerint az EMOGA–Centro operatív program keretében (2000–2006) pályázatot nyújtottak be a környezeti rehabilitáció céljából a Milagres gazdaságaiból származó szennyvíz tisztításának finanszírozására. Ezt a nagyjából 7 millió euró értékű pályázatot az irányító hatóság jóváhagyta, de a vállalkozók egyetlen fizetési kérelmet sem nyújtottak be. A finanszírozás tehát nem valósult meg.

A projekttel kapcsolatos további információ tekintetében a kérdéses program irányító hatóságához kell fordulni.

A 2007–2013 közötti időszakot illetően a Bizottság által elfogadott operatív programok és a megfelelő felügyeleti bizottságok által megállapított kiválasztási feltételek alapján azok a támogatást irányító hatóságok, amelyek hozzájárulhatnak a Milagres víztisztító telep finanszírozásához (a Centro régió ERFA operatív programja, az ERFA/Kohéziós Alap területi megerősítésre irányuló operatív programja és az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap), jelen közlemény Parlamenthez való beérkezésének pillanatában semmilyen uniós

¹ **A vizek mezőgazdasági eredetű nitrátszennyezéssel szembeni védelméről szóló, 1991. december 12-i 91/676/EGK tanácsi irányelv; *Hivatalos Lap*, L 375., 1991.12.31., 0001 – 0008. o.**

hozzájárulást nem támogattak a szóban forgó beruházás részére.